

2 KORIN

Pol a Yesus Kristus na qarinyej

1 ¹E Pol. Kristus Yesus na e qarinyej deqa e aqa anjam marsim laqnum. Qotei aqa segi areqalo na e merbej, “Ni ijo Angro Yesus aqa wau oje.” Onaqa e Qotei aqa areqalo di dauryosim agi e Yesus aqa wau ojeqnum. Ningi Korin qureq dia Qotei qa loueqnub qaji. Aqo gago was Timoti wo anjam endi nengrenyosim ningi ti Qotei aqa segi tamo ungasari kalil Akaia sawaq di unub qaji nangi qa ti qarinyonum. ²Gago Abu Qotei wo Tamo Koba Yesus Kristus wo nangi aiyel ningi qa are boleinjrimqa ningi lawo na soqniye.

Qotei na gago are latetgeqnu

³Iga gago Tamo Koba Yesus Kristus aqa Abu Qotei aqa ñam soqtoqnqom. A gago Abu deqa a iga qa are tulan boleiyeqnu. A iga qa dulqajqa utru. A tamo kalil gulube ti unub qaji nangi are latetnjro qaji Qotei. ⁴Deqa a gago gulube kalil qa gago are latetgeqnu. Yeqnaqa aqa kumbra dena iga na olo kamba tamo ungasari gulube ti unub qaji nangi are latetnjreqnum. ⁵Kristus a jaqatin koba ej deqa iga dego jaqatin koba eqnum. Kristus aqa kumbra dena Qotei na gago are olo latetgeqnu. ⁶Iga gulube eqnum di aqa utru agiende. Iga gulube oqnimqa gago gulube dena nungo are latetngwajqa deqa. Yim Qotei na ningi oqas. Ariya Qotei na gago are latetgoqnimqa dena dego nungo are latetngwajqa deqa. Qotei a nungo are latetngeqnu deqa jaqatin iga eqnum qaji di ningi dego oqnsib singila na tigelesqab. ⁷Iga ningi qa gago areqalo singilatosim endegsi maronum, ningi singila na tigelesqab. Iga qalieonum, ningi iga ti beterosib jaqatin eqnum deqa Qotei na ningi ti iga ti gago are latetgoqnqas.

⁸O was qu, iga Esia sawaq di sosimqa gulube kobaquja item. Gulube dena iga ugeugeigosiqa gago singila tulan bunyej. Deqa iga endegsi are qalem, gulube dena iga moiogwas. O was qu, ningi di qalieqajqa deqa e anjam endi nengrenyonum. ⁹Bole, iga are qalem, gulube dena iga moiogwas. Agi anjam pegiyo tamo a na tamo bei minjqas, “Ni une ti

deqa ni moiqam.” Dego kere iga are qalem, gulube dena iga moiwtgwas. Ariya Qotei aqa areqalo agiende. Iga gulube osim dena iga poigwas, bole, iga gago segi singila qa are qalqasai. Iga Qotei aqa singila qa are qalqom. Agi a na qujai tamo moreño qaji nangi olo subq na tigeltntjreqnu. ¹⁰O was qu, gulube dena iga moiwtgwa laqnaqa Qotei na olo iga aqaryaigosiq gulube di taqal atej. Bunuqna dego a na iga aqaryaigoqnqas. Deqa iga Qotei qa gago areqalo singilatosim maronum, a na gaigai gago gulube kalil qa aqaryaigoqnqas. Yim iga bole sqom. ¹¹Ariya nĩngi na dego nũngo pail na iga aqaryaigoqniye. Yim Qotei a tamo ungasari gargekoba nũngo pail quoqnsim deqa iga aqaryaigoqnqas. Yoqnim tamo ungasari gargekoba nangi Qotei aqa kumbra di unoqnsib a binjyoqnqab.

Pol na Korin nangi gisañnjrosai

¹²O was qu, e ijo kumbra bei endeqa tulan areboleboleibqo. Ijo are miligiq di e qalieonum, e kumbra bole tĩntĩn segi dauryoqnsim yeqnum. Kumbra Qotei na osorbej qaji di segi e dauryoqnsim yeqnum. E mandam tamo nũngoq dena powo osim kumbra di yosaieqnum. Qotei a e qa are boleiyosiq kumbra di osorbej deqa e yeqnum. Deqa e tamo ungasari kalil nũngo ambleq dia kumbra di yeqnum. Agi e nũngo ambleq di dego nami kumbra di tulan koba yoqnem. ¹³⁻¹⁴Anjam kalil e nengrenyosim nĩngi qa qarĩnyonum qaji endi nĩngi sisiyosib poĩngwajqa deqa nengrenyonum. Bole, ijo anjam qudei qa nĩngi geregere poĩngosaieqnu. Ariya ijo areqalo agiende. Nĩngi ijo anjam kalil qa poĩngekritqas. Yim gago Tamo Koba Yesus a olo bqajqa batiamqa nĩngi e qa tulan areboleboleĩngim e kamba dego nĩngi qa tulan areboleboleibqas.

¹⁵⁻¹⁶E nĩngi qa ijo areqalo singilatosim endegsi maronum, nĩngi ijo kumbra kalil qa areboleboleĩngwas. Utru deqa e nami anjam endegsi qosem, e mati nĩngi qa bosiy nũngsiy olo nĩngi uratngsiy Masedonia sawaq gilsiy dena puluosiy bosiy nĩngi olo nũngwai. Deqa bati aiyel e nĩngi nũngwajqa are qalem. Yim ijo kumbra dena Qotei na nĩngi gereĩngoaiyeltngwajqa deqa. E nĩngi olo uratngsiy Judia sawaq aiqa laqnitqa nĩngi silali qa aqaryaibibqa e gamq dia ingi bei qa truquaim deqa are qalem. ¹⁷Ariya nĩngi kiersib are qaleqnub? Nĩngi endegsib are qaleqnub kio, “Pol aqa anjam di a dauryosai deqa a na iga gisañnej. A mandam tamo nũngo kumbra dauryosiq deqa a anjam bei maroqnsiq olo urateqnu. A laña odoqnsiq olo saideqnu.” O was qu, nĩngi e qa degsib are qalaib. ¹⁸Qotei a na aqa segi anjam kalil dauryeqnu deqa e dego anjam bole segi nĩngi merngeqnum. Deqa e laña odoqnsim olo saidosaieqnum. ¹⁹Nami e na Sailas na Timoti na iga qalub Qotei aqa Ŋiri Yesus Kristus aqa anjam palontosim nĩngi merngoqnem. Nĩngi qalie, Yesus a dego laña odoqnsiq olo saidosaieqnu. A gaigai Qotei aqa ñam na odeqnu. ²⁰Anjam di aqa utru agiende. Qotei a nami ingi ingi gargekoba

iga egwajqa marej. Kristus a odeqnu deqa Qotei na inği inği di iga egeqnu. Deqa iga Qotei aqa anjam di quoqnsim iga Kristus aqa ñam na mareqnum, “Di anjam bole.” Osim iga Qotei aqa ñam soqteqnum. ²¹Qotei a segi na iga ti nınđi ti singilatgeqnaqa iga Kristus beteryosim singila na unum. A na qujai iga aqa segi tamo sqa marsiq giltgej. ²²Osiqa aqa segi toqor egsiqa gago are miligiq di atej unu. Aqa toqor di aqa Mondor Bole. Mondor di a na iga namo egej deqa iga qalieonum, bunuqna inği inği kalil a na iga egwa marej qaji di olo egwas.

Pol na nanđi gulube enjraim deqa a Korin qureq olo bosai

²³O was qu, Qotei na ijo anjam singilateqnu deqa e aqa ñam na bole maronum, e nınđi gulube enđaim deqa e olo Korin qureq bosai. ²⁴Nınđi Yesus qa nunđo areqalo singilateqnub nunđo areqalo di iga na taqatgwajqa e deqa mernđosai. Iga qalieonum, nınđi nunđo areqalo di singila na ojsib tigelejunub. O was qu, nınđi tulan areboleboleinđwajqa deqa iga nınđi ti waueqnum.

2 ¹Ariya e olo Korin qureq bosai. Di kiyaa? E are qalem, e nınđi qa bosiy ololo nınđi are gulube enđwai di bolesai. ²E nınđi are gulube enđwai di tamo yai na ijo are olo boletetbqas? Nınđi segi na ijo are boletbqa kere. ³Deqa e nınđi qa olo bosiy are gulube oqa uratonum. Utru deqa e nami anjam bei di nengrenyosim nınđi qa qarınđem. O was qu, e qalieonum, e inği bei qa areboleboleibqas di nınđi kalil dego e ti koba na areboleboleigwas. ⁴Bole, e are gulube ti akam ti sosim deqa anjam di nengrenđem. Ariya e nınđi are gulube enđwa osim anjam di nengrenđosai. E nınđi tulan qalaqalaınđeqnum di nınđi qalieqajqa deqa are qalsim anjam di nengrenđem.

Pol na Korin nanđi minđrej, “Tamo qujai nami une yej qaji di nınđi na olo une kobotetiye.”

⁵Tamo qujai a na nınđi qudei are gulube enđej. A e are gulube ebosai. Deqa e aqa une qa anjam singila koba minđqasai. Ariya e na nınđi endegsi mernđwai. Tamo di a nınđi kalil are gulube enđej. ⁶Ariya nunđo ambleq di tamo gargekoba nanđi tamo di aqa une qa minjsib awai uge yeb di kereqo. ⁷Deqa bini nınđi olo kumbra bulyosib aqa une kobotetosib aqa are latetiye. Yim a are boleqas. Nınđi degyqasai di a olo are tulan gulube ti so uge. ⁸Deqa nınđi a olo qalaqalaiyo kumbra osoryoqniye. Yim a qalieqas, nınđi na a torei qoreiyosai. ⁹Nınđi ijo anjam kalil quoqnsib dauryeqnub kio sai kio di e qalieqajqa deqa e nami anjam di nengrenyosim nınđi qa qarınđem. ¹⁰Ariya nınđi na tamo di aqa une kobotetqab di e kamba dego aqa une kobotetqai. E tamo bei aqa une kobotetqai di e Kristus aqa ñamgalaq dia kobotetqai. E nınđi aqaryaınđwa osiy deqa kobotetqai. ¹¹E degyqai. Di kiyaa? Tamo uge

Satan a na iga gisanɔsim ugeugeigo uge. Satan aqa areqalo ti aqa uli kumbra ti di iga bole qalieonum.

Pol na Taitus unqa marej

¹² Ariya was qu, e Kristus aqa anjam bole palontqa osimqa walwelosim gilsim Troas qureq di brantem. Brantonam Tamo Koba Qotei na gam waqtetbonaqa e dia aqa wau ojoqnm. ¹³ Ariya e dia ijo was Taitus itosai deqa e a qa are koba qaloqnm. Deqa e Troas tamo ungasari nanɔi olo uratnjrsim Masedonia sawaq gilem.

Qotei aqa siɔgila na Yesus aqa wau tamo nanɔi qoto bunyeqnum

¹⁴ Ariya e Qotei biɔiyeqnum. Di kiyafa? A na gaigai iga aqaryaigeqnu deqa iga Kristus aqa siɔgila na qoto bunyeqnum. Iga Qotei aqa wau ojeqnum dena tamo ungasari sawa sawa kalilq di unub qaji nanɔi Qotei qa bole poinjreqnu. Powo di saban quleq bolequja jagwa na osi gileqnu dego bul. ¹⁵ Od, iga segi qurem quleq bul Kristus na Qotei atraiyeqnu qaji. Quleq di sawa sawa kalilq giloqnsiq tamo ungasari Qotei na eleɔeqnu qaji nanɔi ti tamo ungasari padalqa gamq di unub qaji nanɔi ti nanɔgoq aieqnu. ¹⁶ Quleq dena tamo ungasari padalqa gamq di unub qaji nanɔi moiɔtnjreqnu. Ariya quleq dena tamo ungasari Qotei na eleɔeqnu qaji nanɔi olo ɔambile enjreqnu. O was qu, tamo yai nanɔi wau di yqa kere? Tamo deqaji bei saiqoji. ¹⁷ Ariya iga tamo gargekoba nanɔi bul sai. Agi tamo gargekoba nanɔi Qotei aqa anjam mareqnum di nanɔi silali oqajqa deqa osib waueqnum. Ariya iga degyosaieqnum. Qotei na iga wau egej deqa iga gisan na wauosaieqnum. Iga Kristus koba na areqalo qujaitosim Qotei aqa ɔamgalaq di aqa anjam bole geregere marsim laqnum.

Yesus aqa wau tamo nanɔi aqa anjam bunuj marsib laqnum

3 ¹ Iga gago segi ɔam olo soqteqnum e? Sai. Tamo qudei nanɔi kumbra endegyeqnum. Nanɔi tamo bei minjib a nanɔi qa anjam endegsi nengrenyqas, “Nanɔi tamo bole.” Yim ningi anjam di sisiyosib nango ɔam soqtetnjrqajqa deqa. O nanɔi ningi mernɔib ningi nanɔi qa anjam endegsib nengrenyqab, “Nanɔi tamo bole.” Yim tamo qudei nanɔi anjam di sisiyosib nango ɔam soqtetnjrqajqa deqa. Tamo qudei nanɔi kumbra degyeqnum. Ariya iga kumbra degyosaieqnum. ² Ningi segi gago kumbra qalie. Deqa ningi segi nengren bulosib gago kumbra qa tamo nanɔi minjreqnum. Nengren di gago are miligiq di unu. Deqa tamo kalil nanɔi nengren di sisiyosib poinjreqnu. ³ Gago wau na Kristus a anjam di nengrenyosiq qarinyej. Nengren di boleq di unu. A Kristus aqaa na bej. Nengren di agi ningi segi. Kristus a tamo bei aqa wau na nengrenyosai. A Qotei ɔambile gaigai unu qaji aqa Mondor aqa wau na nengrenyey. A meninq di nengrenyosai. A tamo ungasari nango are miligiq di nengrenyey.

⁴Anjam di aqa utru agiende. Qotei a Kristus aqa ñam na iga wau egej deqa iga aqa wau ojeqnum. Iga qalieonum, Qotei na aqa wau di geregere boletqas. ⁵Bole, iga segi na wau di ojqa keresai. Deqa iga gago segi singila na wau bei yeqnum degsi marqa keresai. Qotei a segi na iga singilatgeqnaqa iga wau yeqnum. ⁶Gago wau agiende. Iga Kristus aqa anjam bunuj aqa leŋ na singilatej qaji di palontosim laqnum. Qotei a segi na iga singilatgeqnu deqa iga wau di ojeqnum. Kristus aqa anjam bunuj di a dal anjamq di nengrenyosai. Anjam bunuj di Qotei aqa Mondor Bole aqa segi anjam. Tamo nanŋi dal anjam dauryqa marqab di nanŋi morenqab. Ariya tamo nanŋi Qotei aqa Mondor dauryqab di a na nanŋi ŋambile enjrqas.

⁷Ninŋi are qaliye. Dal anjam aqa wau agiende. A na tamo ŋŋasari nanŋi moiotnjreqnu. Dal anjam di Qotei a meninq di nengrenyonaqa a Qotei aqa rianŋ ti bej. Deqa Moses aqa ulatamu rianonaqa Israel tamo ŋŋasari nanŋi aqa ulatamu koqyqa keresai. Ŋam qamotnjrej. Ariya bunuqna rianŋ di olo koboej. ⁸Ariya Qotei na aqa Mondor Bole tamo ŋŋasari nanŋi enjrej aqa wau dena dal anjam aqa wau tulaŋ bunyejunu. Deqa wau di Qotei aqa rianŋ ti aqa singila ti sqas. ⁹Dal anjam aqa wau agiende. Dal anjam na iga gago une qa mergoqnsiq iga padaltgeqnu. Wau di Qotei aqa rianŋ ti bej. Ariya iga qalieonum, iga na tamo ŋŋasari nanŋi Qotei aqa ŋamgalaq di tamo bole une saiqoji sqajqa gam osornjreqnum wau di olo tulaŋ rianŋ koba ti bqas. A na dal anjam aqa rianŋ tulaŋ bunyqas. ¹⁰Wau bunuj Qotei na yeqnu qaji di aqa rianŋ ti singila ti unu. Rianŋ dena wau namij aqa rianŋ tulaŋ bunyejunu. Deqa iga bini wau namij aqa rianŋ uneqnum di a torei koboej. ¹¹Wau namij di a gaigai sqa keresai. A koboqas. Ariya a Qotei aqa rianŋ ti bej. Deqa iga qalieonum, wau bunuj gaigai sqas qaji a olo tulaŋ rianŋ koba ti sqas. A na wau namij aqa rianŋ tulaŋ bunyqas.

¹²Rianŋ di bosim gaigai gagoq di sqajqa deqa tarinqnsim unum. Deqa iga ulaosaieqnum. Iga rianŋ deqa mare mare laqnum. ¹³Nami rianŋ di koboeqnaqa Moses aqa ulatamu rianŋ ti soqnej deqa a gara mutu oqnsiq dena aqa ulatamu kabutoqnej. Yim Israel nanŋi unaib deqa. Ariya iga Moses aqa kumbra di dauryosaieqnum. ¹⁴Israel nango areqalo getenŋjresoqnej deqa nanŋi dal anjam namij sisiyoqneb di nanŋi anjam aqa utru poinjrosaiqnej. Nanŋi nami degsib soqneb agi bini unub. Nango areqalo gara mutu na kabutobulejunu. Tamo bei na gara di taqal atqa keresai. Kristus aqa wau na segi Qotei na gara di olo taqal ateqnu. ¹⁵Od, bati gaigai Israel nanŋi Moses aqa dal anjam sisiyeqnu di nango areqalo gara mutu na kabutobulejunu. Nanŋi nami degsib soqneb agi bini unub. ¹⁶Ariya tamo nanŋi are bulyosib Tamo Koba Yesus aqa areq bqab di Qotei na gara di olo taqal atetnjrqas. ¹⁷Tamo Koba Yesus a segi Qotei aqa Mondor Bole. Tamo bei a Tamo Koba Yesus aqa Mondor ti sqas di aqa une

na a olo ojqa keresai. A bole sqas. ¹⁸Deqa gago ulatamu olo kabuesosai. Iga kalil Tamo Koba Qotei aqa rian di ya jeqiloq di unobuleqnam rian di gagoq di tulan kobaqujaeqnaqa dena iga Qotei a segi buloqnsim unum. Tamo Koba Yesus a na kumbra di iga egeqnu. Tamo Koba a segi Qotei aqa Mondor Bole.

Qotei aqa wau tamo nanngi web mandam na gereiyo qaji di bul unub

4 ¹Qotei a iga qa tulan dulosiq deqa wau di iga egej. Deqa iga wau di ojqaqas asgigosaieqnu. ²Kumbra uge uge kalil tamo nanngi ulitosib yeqnub qaji di iga qoreiyeqnum. Iga gisan kumbra na walweloosaieqnum. Iga Qotei aqa anjam bulbulyo-saieqnum. Iga boleq di anjam bole segi mareqnum. Yim tamo kalil nanngi gago kumbra di unsib nanngo are miligiq di qalieqab, bole, iga Qotei aqa namgalaq di wau bole yeqnum. ³Ariya tamo nanngi padalqa gamq di unub qaji nanngi Yesus aqa anjam bole iga palonteqnum qaji di aqa utru poinjrosaieqnu. ⁴Mandam endeqa qotei gisan Satan a na tamo ungasari Kristus qa nanngo areqalo singilatosaieqnum qaji nanngo areqalo getentejunu deqa Kristus aqa anjam bole nanngo are miligiq aiqa keresai. Deqa nanngi Kristus aqa suwan unosaieqnum. Kristus a segi Qotei. A segi nam koba ti unu.

⁵Nangi quie. Iga gago segi kumbra qa marosaieqnum. Iga endegsi mareqnum, “Kristus Yesus a gago Tamo Koba. Iga Yesus aqa anjam dauryeqnum deqa iga nungo wau tamo unum.” Iga degsi segi mareqnum. ⁶Tulan nami Qotei a ingi ingi kalil gereiyqa osiqa a endegsi marej, “Ambruq dena suwan brantqas.” Ariya bunuqna Qotei aqa suwan di iga qa bosiqqa gago are miligi suwantetgej deqa iga Kristus aqa ulatamu uneqnum. Dena iga suwan bole unsimqa Qotei aqa rian ti aqa singila ti geregere poieqnu.

⁷Ingi boledamu di gagoq di unu. Ariya iga singila saiqoji unum. Iga web bul jagi na gereiyo qaji. Deqa tamo kalil nanngi iga nugoqnsib endegsib qalieeqnub, “Singila kobaquja iga uneqnum di Qotei aqa singila. Di Pol aqa singila sai. Singila dena singila kalil tulan bunjrejunu.” Nanngi degsib qalieeqnub. ⁸Sawa sawa kalilq dia gulube gargekoba iga qa beqnu. Ariya gulube dena gago singila kobotetgosaieqnu. Ingi ingi gargekoba na gago areqalo niñaqyetgeqnu. Ariya ingi ingi dena gago areqalo torei ugetetgosaieqnu. ⁹Gago jeu tamo nanngi na iga gulube egeqnum. Ariya Qotei a deqa iga uratgosaieqnu. Nanngi na iga lugoqnsib nejotgeqnum. Ariya Qotei na olo iga aqaryaieqnu deqa nanngi iga torei ugeugeigosaieqnum. ¹⁰Gago jejamuq dia tamo ungasari nanngi gaigai Yesus aqa moio uneqnum. Deqa Yesus aqa nambile dego gago jejamuq di branteqnaq nanngi uneqnum. ¹¹Iga Yesus aqa wau ojeqnum deqa iga mandamq endi sonamqa gago jeu tamo nanngi na bati gaigai iga moiogwa laqnum. Kumbra dena Yesus aqa nambile dego gago jejamuq di

olo branteqnaq tamo ungasari nangi uneqnu. ¹²Deqa moio a gagoq di waueqnu. Ariya nambile a nungoq di waueqnu.

¹³Iga Yesus qa gago areqalo singilateqnum deqa Qotei aqa anjam bei nami nenngrenyeb qaji di iga dauryosim yeqnum. Anjam agiende, “E Qotei qa ijo areqalo singilateqnum deqa e aqa anjam marsim laqnum.” O was qu, iga kamba dego Yesus qa gago areqalo singilateqnum deqa iga dego aqa anjam marsim laqnum. ¹⁴Iga endegsi qalieonum, Qotei na Tamo Koba Yesus subq na tigeltej deqa mondon a na iga kamba dego subq na tigeltgwas. Osim iga ti ningi ti joqsim Yesus aqa areq osi oqwas. ¹⁵E degsi maronum. Di kiyaqa? E qalieonum, kumbra kalil gagoq di branteqnu qaji di ningi aqaryaingwajqa deqa. Qotei a iga qa are tulan boleyeqnu aqa kumbra di tamo ungasari gargekoba nangi qa gileqnu. Deqa tamo ungasari nangi di Qotei aqa kumbra di unsib a tulan binoyoqnsib aqa nam soqtoqnqab.

**Qotei aqa wau tamo nangi lan qure qa ingi ingi qa are
qaloqnsib deqa nangi wauqa asginjrosiaeqnu**

¹⁶Iga Qotei aqa kumbra deqa are qaloqnsim deqa iga aqa wau ojqaqqa asgigosaieqnu. Bole, gago jejamu a uge qa laqnu. Ariya gago are miligi a bati gaigai olo boleqnsiq singilaeqnu. ¹⁷Di kiyaqa? Iga qalieonum, gulube ti jaqatin ti iga bini eqnum qaji di tulan kokba sai. Nangi sokiñalayosib koboqab. Iga gulube di eqnum deqa mondon iga lan qureq dia so bole gaigai sqom. Iga qalieonum, ingi bole bole iga mondon oqom qaji di tulan boledamu. Ingi ingi dena mandam qa ingi ingi kalil tulan bunjresqas. ¹⁸Ingi ingi iga gago namdamu na uneqnum qaji di sokiñalayosim koboqas. Deqa iga ingi ingi di kokoqyosaieqnum. Ariya ingi ingi iga gago namdamu na unqa keresai qaji di bati gaigai sqas. Deqa ingi ingi ingi di kokoqyoqnsim sqom.

5 ¹Iga qalieonum, gago mandam qaji jejamu endi torei ugeqas. Gago jejamu endi gago tal bul. Ariya mondon Qotei na olo tal bei iga egwas. Tal di tamo bei na gereiyosai. Tal di a lan qureq di unu. A bati gaigai sqas. ²Iga bini mandam qaji talq endi unum deqa iga akamoqnsim unum. Iga gago tal lan qureq di unu qaji di osim gara bul jugwajqa deqa are koba qaleqnum. ³Di kiyaqa? Iga gago lan qaji tal osim gara bul jigsim di iga olo lana sqasai. Iga jejamu bunuj ti sqom. ⁴Iga mandam qaji talq endia unum deqa iga are gulubeigeqnaqa akamoqnsim unum. Iga gago jejamu namij endi uratqajqa deqa are qalosai. Iga jejamu bunuj olo osim gara bul jugim gago jejamu moiqaq qaji endi a olo nambile sqajqa deqa are qaleqnum. ⁵Qotei a segi na iga nambile di oqajqa gam gereiyetgej. Osiqa aqa Mondor Bole iga egej. Mondor di Qotei na iga namo egej deqa iga qalieonum, bunuqna ingi ingi kalil a na iga egwa marej qaji di olo egwas.

⁶Iga deqa are qaleqnum deqa iga gaigai are singilatosim unum. Iga qalie, iga mandamq endia jejamu ti unum deqa iga Tamo Koba Yesus aqa lanj qureq dia a ombla sosaiunum. ⁷Bini iga a qa gago areqalo singilatosim walweleqnum. Iga a unosaiunum. ⁸Ariya e maronum, iga are singilatosim unum. Deqa iga gago jejamu endi uratosim oqsim Tamo Koba Yesus ombla sqajqa are qaleqnum. Yim bati deqa aqa lanj qure di gago qure utru sqas. ⁹Ariya iga mandamq endia sqom kio iga lanj qureq oqsim dia sqom kio iga deqa are qalqasai. Kumbra Tamo Koba Yesus a areareteqnu qaji di segi iga dauryoqnsim sqajqa are qaleqnum. ¹⁰Di kiyaga? Iga qalieonum, mondonj iga kalil Kristus aqa ulatamuq dia tigelimqa a na gago kumbra qa iga pegigwas. Iga mandamq endia kumbra bole kio kumbra uge kio yoqnem di a unsim awai segi segi egwas.

Iga na tamo ungasari nango are bulyetnjrqajqa deqa waueqnum

¹¹Ariya iga Tamo Koba Yesus qa ulaoqnsim aqa sorgomq di unum deqa iga tamo ungasari nango are bulyetnjroqnm nangi Yesus qa nango areqalo singilatqajqa deqa waueqnum. Iga wau di ugetosaieqnum. Qotei a segi gago areqalo ti gago kumbra ti qalie. Ariya e ningi qa qalieonum, nungo are miligiq di ningi dego qalieonub, iga wau bole yeqnum. ¹²Gago anjam dena iga na ningi walawalaingosai. Yim ningi are qalqab, iga tamo bole. Iga degosai. Ningi gago kumbra qa tulan areboleboleingwajqa deqa iga anjam di nengrenyonum. Tamo qudei nangi tamo nango nam qa lanja areboleboleinjreqnu. Nango kumbra nango are miligiq di unu qaji nangi deqa areboleboleinjrosaieqnu. Deqa gago areqalo agiende. Ningi na kamba tamo nangi di njirintjriye. ¹³Tamo deqaji nangi mareqnu, “Pol a nanari tamo.” O was qu, nango anjam di boleamqa, ungum, iga Qotei aqa wau uratqasai. Iga ojoqnqom. Ariya iga areqalo bole ti sosim wauoqnqom dena ningi aqaryaingwas. ¹⁴Kristus a na iga tulan qalaqalaigej. Aqa kumbra dena a gago areqalo tigeltetgej deqa iga waueqnum. Di kiyaga? Iga qalieonum, tamo qujai Yesus a gago kalil qa sawa osiq moiej deqa iga kalil dego morenem. ¹⁵Iga nambile unum deqa iga gago segi jejamu qa are qalsim walwelqasai. Utru deqa a iga qa moiej. A gago sawa osiq moisiq olo subq na tigelej deqa iga a qa are qalsim walweloqnqom.

¹⁶Deqa bini iga areqalo namij dauryosim tamo ungasari nango kumbra qa peginjrosaieqnum. Bole, nami iga areqalo namij na Kristus aqa kumbra qa pegiyoqnem. Ariya bini iga olo kumbra dena a pegiyosaieqnum. ¹⁷Deqa tamo bei a Kristus beteryesqas di Qotei na aqa are bulyetimqa a tamo bunuj brantqas. Ningi quiye. Aqa kumbra namij torei koboqo. Kumbra bunuj olo brantqo.

¹⁸Kumbra kalil di Qotei a iga qa are qalsiq babtej. Nami iga Qotei ti jeu soqnem. Ariya Qotei a olo Kristus aqa nam na jeu kobotej deqa bini iga a

ombla are qujaitosim unum. Jeu kobotqajqa wau di Qotei na iga egej deqa iga waueqnum. ¹⁹Gago anjam agiende. Tamo ungasari mandamq endi unub qaji nanqi Qotei ti jeu soqnej di a na kobotim nanqi a ombla are qujaitosib sqajqa deqa a Kristus aqa ñam na waueqnu. Deqa a nanqo une qa olo are qalosaeqnu. Anjam di iga na marsim laqajqa deqa a na wau egej. Yim anjam dena a na jeu kobotim tamo ungasari nanqi a ombla are qujaitosib sqajqa deqa. ²⁰Deqa iga Kristus aqa medabu osim aqa anjam marsim laqnum. Qotei a gago medabu na tamo kalil nanqi metnjreqnu. Iga na tamo kalil nanqi Kristus aqa anjam palontosim endegsi minjreqnum, “Ningi jeu kumbra uratosib Qotei ombla are qujaitosib soqniye.” ²¹Kristus a une yosaieqnu. Ariya Qotei na iga aqaryaigwa marsiq deqa a gago une kalil osiq Kristus aqa qawarq di atnaqa a une tamo bulej. Iga Yesus beteryosim aqa singila na iga Qotei aqa segi tamo ungasari tintinj sqajqa deqa osiq gago une kalil osiq Kristus aqa qawarq di atej.

Qotei aqa wau tamo nanqi gulube bei bei iteqnub

6 ¹Iga Qotei ombla waueqnum deqa iga ningi singila na endegsi mernjgwm, “Qotei a ningi qa are boleiyeqnu aqa kumbra di ningi osib olo laña urataib.” ²Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib nenjrenyeb unu, “E ni osiy boletmqajqa bati atem. Ariya bati di brantonaqa e ino pail qusim agi ni aqaryaimem.” O was qu, ningi quiy. Qotei na iga boletgwajqa bati agi bini brantqo. A na iga oqajqa bati agi bini qujai.

³Tamo nanqi gago wau endi uge qa maraib deqa iga na nanqi kumbra uge bei enjrosaieqnum. Yim nanqi ulonjosib uneq aio uge. ⁴Iga Qotei aqa wau tamo deqa iga gaigai tamo ungasari kalil nanqo ñamgalaq di kumbra bole yeqnum. Gulube bei bei gagoq di branteqnaqa iga singila na tigeloqnsim gulube di qoboieqnum. Tamo qudei nanqi na iga ugeugeiqnab iga nanqi qa ulaosaieqnum. Une bei bei na iga padaltgwa laqnaqa iga na olo gotranjyeqnum. ⁵Gago jeu tamo nanqi toqon na iga lugoqnsib tonto talq di breigeqnub. Osib murqumyoqnsib iga qa anjam uge uge mareleqeqnub. Iga gaigai ñes na ti jaqatin na ti waukobaeqnum. Iga geregere ñeiosaeqnum. Iga bati gaigai mam ti laqnum. ⁶Iga gaigai kumbra bole jiga saiqoji dauryeqnum. Iga Qotei qa qalie bole unum. Iga urur minjin oqosaieqnu. Iga na tamo ungasari nanqi kumbra bole enjreqnum. Iga Qotei aqa Mondor Bole aqa singila oqnsim unum. Iga na tamo kalil nanqi qalaqalaiyo kumbra osornjreqnum. Iga laña medabu na nanqi qalaqalainjrosaieqnum. ⁷Iga Qotei aqa anjam bole segi mareqnum. Iga Qotei aqa singila oqnsim waueqnum. Iga gago ban wo na ban qonan na qoto qa inji inji ojoqnsim dena kumbra bole tintinj dauryoqnsim waueqnum.

⁸Tamo qudei nangi gago ñam soqteqñub. Ariya tamo qudei nangi gago ñam ugeteqñub. Tamo qudei nangi iga qa yomueqñub. Ariya tamo qudei nangi olo gago kumbra bole babteqñub. Tamo qudei nangi are qaleqñub, iga gisañ tamo. Sai. Iga anjam bole segi mareqñum. ⁹Tamo qudei nangi iga ñam saiqoji qa mareqñub. Sai. Tamo gargekoba nangi iga qa bole qalieonub, iga Qotei aqa wau tamo bole. Iga moio tamo bulonum. Ariya iga olo ñambile unum. Tamo qudei nangi na iga gulube koba egeqñub. Ariya gulube dena iga moiogwa keresai. ¹⁰Iga are gulubeigeqñu. Di unqum. Iga gaigai areboleboleigeqñu. Iga ñoro saiqoji unum. Di unqum. Iga na tamo ungasari nangi aqaryainjreqñam nangi lañ qaji ingi ingi koba elenqñub. Iga ingi ingi saiqoji unum. Ariya iga olo lañ qaji ingi ingi kalil ejunum.

¹¹O Korin tamo ungasari, iga anjam kalil di boleq na ningi mernqonum. Iga gago are miligi waqtosim ningi engekritonum. ¹²Iga gago are miligi getentosai. Iga ningi tulañ qalaqalaingeqñum. Ariya ningi nunqo are miligi getentejunub. Ningi iga koba na are qujaitosai. ¹³Ningi ijo angro bul deqa e ningi endegsi mernqwai. Iga gago are miligi waqtosim ningi qalaqalaingeqñum dego kere ningi na kamba dego nunqo are miligi waqtosib iga qalaqalaigoqniye.

**Iga na tamo ungasari Kristus qa nango areqalo singilatosaeqñub
qaji nangi beternjrsim koba na wauqa keresai**

¹⁴Tamo ungasari Kristus qa nango areqalo singilatosaeqñub qaji nango kumbra nunqo kumbra ti keresai. Deqa ningi nangi ti beterosib koba na wauaib. Ningi kumbra tintiñ dauryeqñub. Ariya nangi Qotei aqa dal anjam gotrañyeqñub. Deqa ningi nangi ti beterosib wauqa kere e? Sai. Ningi suwanq di unub. Ariya nangi ambruq di laqñub. Deqa ningi nangi ti beterosib wauqa kere e? Di keresai. ¹⁵Kristus wo Satan wo nangi aiyel are qujaitosib ombla sqa kere e? Di keresai. Ningi Yesus qa nunqo areqalo singilateqñub deqa ningi ti tamo ungasari Yesus qa nango areqalo singilatosaeqñub qaji nangi ti areqalo qujaitosib ombla sqa kere e? Di dego keresai. ¹⁶Qotei aqa atra tal ti qotei gisañ nango atra tal ti beterosib ombla sqa kere e? Di keresai. Ningi qalie, Qotei ñambile gaigai unu qaji aqa atra tal agi iga segi unum. Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib nengrenyeb unu, “E nango ambleq di sosiy walweloqnqai. E nango Qotei sqai. Nangi ijo segi tamo ungasari sqab.” ¹⁷Tamo Koba Qotei a nami degsi marsiqa olo anjam bei dego endegsi marej, “ ‘Ningi na tamo ungasari e qa qaliesai qaji nangi uratnjrsib sasaloie. Ningi kumbra jigat bei ojaib. Yim deqa e ningi elenqsiy geregereingqñqai. ¹⁸Osiy e nunqo Abu soqnit ningi ijo segi angro tintiñ sqab.’ Tamo Koba Qotei singila koba ti unu qaji a degsi marej.”

7 ¹⁰O ijo was bole, ingi bole kalil di Qotei a nami iga egwa marej. Agi a na bini iga egeqñu. Deqa iga kumbra jigat kalil gago jejamu

ti gago are miligi ti di unub qaji di torei uratekritqom. Osim dena iga Qotei aqa n̄amgalaq di une saiqoji sosim a qa ulaoqnsim gago jejamu ti gago are miligi ti torei Qotei yekritosim aqa segi kumbra boleq di sosim dauryoqnqom.

Pol a Korin n̄angi qa tulan areboleboleiyej

²Ningi n̄ungo are miligi waqtosib iga qalaqalaigoqniye. Ningi iga qa qalie. Iga tamo bei kumbra uge bei yosaiqnem. Iga tamo bei ugeugeiyosaiqnem. Iga tamo bei aqa ingi ingi gisan na yayiyosaiqnem. ³E n̄ungo jejamuq di une qametn̄gwa osim deqa anjam endi mern̄gosai. Agi e maronum, iga ningi tulan qalaqalaingeqnum. Deqa iga moiqom kio iga n̄ambile sqom kio di ungum. Iga gago are miligi waqtosim ningi qalaqalaingeqnsim sqom. ⁴E qalieonum, ningi tamo bole deqa e anjam bei ulitqasai. E anjam kalil boleq na mern̄gwai. E ningi qa tulan areboleboleibqo. Ijo are miligi ningi qa tulan laejunu. Iga gulube koba eqnum di ungum, e ningi qa are qaloqnsim dena ijo are miligiq di e tulan areboleboleibqo.

⁵Bati iga Masedonia sawaq gilsimqa iga aqaratqa keresai. Sawa dia gulube gargekoba iga qa boqnej. Tamo qudei n̄angi iga ti anjam na qotoqnem. Iga prugugetoqnsim ulakobaoqnem. ⁶Ariya Qotei a na gaigai tamo ungasari are gulubeinjreqnu qaji n̄ungo are olo latetn̄reqnu. Deqa a na Taitus qarinyonaqa a iga qa bonaqa iga a unsimqa dena gago are olo laej. ⁷Ariya gam dena segi Qotei na gago are latetgosai. Taitus a nami n̄ungo ambleq di sonaqa ningi na aqa are lateteb a degsi mergonaq qunamqa gam dena dego Qotei na gago are latetgej. Ningi na e olo nubqajqa are koba qaleqnub. Ningi n̄ungo une qa are ugeingeqnu. Ningi e ombla are qujaitosib sqajqa are koba qaleqnub. Taitus a n̄ungo kumbra deqa e saibej deqa e tulan areboleboleibqo.

⁸E qalieonum, anjam e nami nengren̄yem qaji di ningi sisiyosib dena ningi are gulubeingej. Ariya e deqa are ugeibosai. Bole, nami e are ugeibej. Ariya bini sai. E qalieonum, anjam e nengren̄yem qaji dena ningi are gulubeingonaqa jemaingej. Ariya sokiñalayonaq n̄ungo are gulube di olo koboej. ⁹Deqa e bini areboleboleibqo. Ningi are gulubeingej e deqa areboleboleibosai. Ariya n̄ungo are gulube ti jemai ti dena ningi olo are bulyeb deqa e areboleboleibqo. E qalieem, Qotei a segi na are gulube ti jemai ti di ningi en̄gej. Deqa gago anjam nengren̄yem qaji dena ningi ugeugeingosai. ¹⁰Are gulube ti jemai ti Qotei na tamo ungasari n̄angi en̄jreqnu qaji dena n̄angi are bulyeqnub. Deqa Qotei na n̄angi olo elen̄eqnu. Deqa iga are bulyqajqa kumbra qa are ugeigwasai. Ariya are gulube ti jemai ti mandam tamo n̄ungo kumbra na branteqnu qaji dena n̄angi moio qa gam tureqnub. ¹¹Ningi geregere are qaliye. Are gulube Qotei na ningi en̄gej qaji dena ningi singilatn̄gej deqa ningi are bulyosib

agi kumbra bole bole yeqnub. Are gulube dena Qotei na nungo are tigeltetngonaqa ningi nungo une gereiyosib tamo qujai une yej qaji di a niringteb. Osib ningi Qotei ulaiyosib aqa sorgomq di soqneb. Qotei na nungo are tigeltetngej deqa ningi iga qa are koba qaleqnub. Osib ningi tamo qujai une yej qaji di aqa une olo gereiyetqa dego are qaleqnub. Ningi segi na nungo une di gereiyqajqa are qaleqnub. Nungo kumbra dena iga qalieonum, bole, ningi une saiqoji.

¹²O was qu, e nami anjam nengrenyosim ningi qa qarinyem. Ningi na tamo une atej qaji aqa une gereiyetqajqa e deqa are qalsim anjam di nengrenyosai. Tamo agi tamo dena une yej qaji a qa dego are qalsim anjam di nengrenyosai. Ningi na iga tulan qalaqalaigeqnub nungo kumbra di Qotei a unsim boleq atim ningi qalieqajqa deqa e anjam di nengrenyem. ¹³Nunگو kumbra dena gago are tulan laejunu.

Gago are laejunu deqa iga areboleboleigwo. Ariya ningi na Taitus aqa are gulube kobotetosib are boleteteb deqa iga olo tulan areboleboleigwo. ¹⁴Nunگو kumbra boledamu deqa e nami Taitus saiyosim nunگو nam soqtem. E ijo anjam deqa jemaibosai. Gago anjam kalil nami iga ningi merngoqnem qaji di bole. Dego kere bini Taitus a qalieqo, anjam iga ningi qa saiyosim minjem qaji di dego bole. ¹⁵Taitus a ningi qa bonaqa ningi a ulaiyosib a osib aqa anjam dauryoqneb. Nunگو kumbra bole di Taitus aqa areqaloq di unu deqa a na ningi tulan qalaqalaingeqnu. ¹⁶E ningi qa qalieonum, ningi kumbra bole yoqnsib sqab. Deqa e ningi qa tulan areboleboleibeqnu.

**Kristen tamo ungasari nangi na Judia sawa qaji
nangi aqaryainjrqaqa deqa silali koroiyeb**

8 ¹Ariya was qu, Qotei a Kristen tamo ungasari Masedonia sawaq di unub qaji nangi qa are tulan boleiyosiq aqaryainjrej deqa iga na ningi saingonam ningi quye. ²Masedonia Kristen nangi gulube koba esoqneb dena nangi are tulan gulubeinjrej. Bati deqa nangi ingi ingi tulan saiqoji soqneb. Ariya Qotei na nangi singilatnjrej deqa nangi olo areboleboleijnraqa Kristen tamo qudei nangi silali qa aqaryainjrqa marsib silali koba koroiyeb unu. ³E deqa ningi merngwai. Masedonia Kristen nangi nango segi areqalo dauryosib silali di koroiyosib ateb. Nango silali kiñala soqnej di nangi koroiyeb. Osib nango kumbra di bunyosib silali koba olo koroiyosib ateb. ⁴Nangi na iga waingosib endegsib mergoqneb, “Ningi na iga wau egibqa iga Kristen nangi koba na wauoqnsim Qotei aqa tamo ungasari Judia sawaq di unub qaji nangi silali qa aqaryainjrcom.” ⁵O was qu, iga nami are qalem, nangi silali koroiyosib atqab. Ariya nangi kumbra di olo bunyosib Qotei aqa areqalo dauryosib nango segi jejamu dego osib Tamo Koba Qotei yeb. Osib iga dego egeb.

⁶Nami Taitus a silali koroiyqajqa wau di nungo ambleq di tigeltonaqa Qotei a ningi qa are tulan boleiyosiq aqaryaingej. Deqa iga na olo Taitus singila na minjem, “Ni Korin nangoq gilsim wau di kobotime.” ⁷O was qu, bati gaigai ningi kumbra tulan boledamu yeqnub. Agi ningi Qotei qa nungo areqalo singilatoqnsib aqa anjam palontqajqa waukobaeqnub. Ningi Qotei qa qalie koba ti sosib deqa ningi aqa wau ojqaqqa tulan singilaeqnub. Osib ningi iga dego tulan qalaqalaigeqnub. Ariya Qotei a ningi qa are tulan boleiyosiq aqaryaingej deqa ningi nungo kumbra di olo bunyosib silali koroiyqajqa wau di dego yoqnsib silali atib soqnem.

⁸E na ningi wau di yqajqa singila na merngosai. Kristen tamo ungasari qudei nangi wau di yqajqa tulan singilaeqnub. Nango kumbra deqa agi e na ningi saingonum. Yim ningi qusib ningi dego qalaqalaiyo kumbra dauryqajqa tulan singilaqab kio di e qalieqajqa deqa ningi saingonum. ⁹Gago Tamo Koba Yesus Kristus a ningi qa are tulan boleiyosiq aqaryaingej di ningi qalie. Agi a nami lan qaji ñoro koba esosiq ariya a ningi aqaryaingwa osiq deqa a ñoro kalil di olo uratosiq a ingi tulan saiqoji soqnej. Yim ningi kamba lan qaji ñoro koba oqajqa deqa.

¹⁰Ariya e silali koroiyqajqa wau deqa olo merngwai. Ijo areqalo agiende. Wausau bei qa nami ningi namoqna silali koroiyqajqa wau di tigelteb bati deqa ningi wau di yqajqa tulan arearetngej. ¹¹Ariya bini ningi wau di olo kobotqa singilaoiye. Ningi degyqab di bolequja. Nami ningi wau di yqajqa are tulan prugnoqnej. Deqa bini ningi silali yala soqnim singilaosib wau di kobotiye. ¹²Ningi silali koroiyqa are soqnim ningi koroiiye. Yim Qotei a ningi qa tulan areboleboleiyqas. Ningi silali saiamqa di ungum. Koroiyaib. Qotei a deqa njirinqasai. Ningi silali soqnim di ningi koroiiye.

¹³Ningi gulube koba abqa dena tamo qudei nangi olo bole sqajqa e deqa ningi merngosai. Ijo areqalo agiende. Iga kalil kerekere unum deqa iga kumbra qujai dauryosim tamo ungasari nangi aqaryainjroqnqom.

¹⁴Bini ningi ingi ingi koba ti unub. Deqa ningi na tamo qudei ingi ingi qa truqueqnub qaji nangi aqaryainjriye. Ariya bunuqna ningi ingi ingi qa truquabqa nangi na kamba olo ningi aqaryaingwab. Deqa ningi kalil kumbra qujai dauryosib tamo ungasari nangi aqaryainjroqniye. ¹⁵Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib nengrenyeb unu, “Tamo nangi ingi koba koroiyeb qaji nangi ingi uynab menetnjrnaqa ingi oto bei uratosai. Ariya tamo nangi ingi kiñala koroiyeb qaji nangi dego ingi uynab menetnjrej. Nangi ingi bei qa truquosai.”

Pol na tamo qudei nangi qarinjnraqa Korin nangi qa gileb

¹⁶Ariya e Qotei binieqnum. Di kiyaga? A na Taitus are pruktetej deqa a iga ti are qujaitosiq a dego ningi aqaryaingwajqa singilaej. ¹⁷Iga na Taitus minjem, “Ni olo Korin nangi qa gile.” Onaqa a odej. Ariya a silali

koroiyqajqa wau di yqa tulanj singilaej deqa a aqa segi areqalo na odosiq ningi qa gilej. ¹⁸Iga na Kristen was bei osim Taitus ombla qarijnjnam ningi qa gileb. Was bei di a Yesus aqa anjam bole marqajqa ñam ti. Kristen tamo ungasari qure qure kalilq di unub qaji nangi a qa qalie. ¹⁹Di segi sai. Kristen tamo ungasari qure qure kalilq di unub qaji nangi na was di gilteb deqa a iga ti koba na walweloqnsim silali koroiyqajqa wau di taqateqnum. Wau di aqa utru agiende. Qotei a Kristen nangi qa are tulanj boleiyosiq aqaryainjrej deqa nangi silali di koroiyeb. Wau di iga na taqateqnum. Di kiyaaqa? Iga wau dena Tamo Koba Yesus aqa ñam soqtimqa tamo kalil nangi unsib qalieqab, bole, iga wau di yqajqa are tulanj pruggeqnu. ²⁰Iga silali di taqateqnum deqa tamo qudei nangi iga qa yomuqab kio. Degaib deqa iga na was bei di osim koba na silali di taqateqnum. ²¹Di kiyaaqa? Iga kumbra bole segi dauryqajqa deqa. Iga Tamo Koba Qotei aqa ñamgalaq di segi kumbra bole yqajqa are qalosai. Iga tamo ungasari nanggo ñamgalaq di dego kumbra bole yqajqa are qaleqnum.

²²Ariya iga olo gago Kristen was bei dego qarinyonam a Taitus wo was de wo nangi aiyel daurnjrsiq koba na ningi qa gileb. Was bei di agi iga nami bati gargekoba aqa kumbra tenemtoqnm. A Qotei aqa wau ojajqa tulanj singilaoqnej iga degsi unoqnm. A ningi qa qalieosiq deqa mareqnu, “Korin Kristen nangi kumbra bole yqab.” A degsi mareqnu deqa bini a silali koroiyqajqa wau endi ojajqa tulanj singilaeqnu.

²³Ningi Taitus qalie. Aqo Taitus wo ombla ningi aqaryaingwajqa wau qujai. Gago Kristen was aiyel nangi di Kristen tamo ungasari qure qure kalilq di unub qaji nangi qa wau bole yeqnub. Nango wau dena nangi Kristus aqa ñam tulanj soqteqnu. ²⁴Deqa ningi na was aiyel nangi di kumbra bole enjroqniye. Yim Kristen tamo ungasari kalil nangi nungo qalaqalaiyo kumbra di unsib marqab, “Bole.” Osib qalieqab, e nungo kumbra bole qa nangi minjreqnum di e anjam bole minjreqnum.

Pol a silali koroiyqajqa wau qa anjam marej

9 ¹Qotei aqa tamo ungasari Judia sawaq di unub qaji nangi aqaryainjrjajqa deqa silali koroiyeqnu. Wau di agi ningi qalieonub. Deqa e olo anjam olekoba tortoryqasai. ²E qalieonum, ningi wau di yqajqa are tulanj prugngeqnu. Deqa e gaigai Masedonia Kristen nanggo ñamgalaq dia nungo ñam soqteqnum. Osim endegsi minjreqnum, “Wausau bei nami tamo ungasari Akaia sawaq di unub qaji nangi silali koroiyqajqa wau di tigeltqa mareb.” O was qu, ningi wau di yqajqa tulanj singilaeqnu deqa e na Masedonia Kristen nangi minjreqnam quoqnsib nangi gargekoba dego wau di yqajqa are prugnjqnu. ³E nangi ningi qa endegsi minjrem, “Korin Kristen nangi silali koroiyqajqa tulanj singilaeqnu.” Ariya e nungo ñam laja soqto uge deqa ningi silali

koroiyiye. E deqa are qalsim deqa was qalub nangi di qariñnjrnarnangi qagileb. ⁴E qalieonum, nangi silali di koroiyosib atib sqas. Ariya e are qalem, Masedonia Kristen tamo qudei nangi e ombla na nangi qabosim nangi nami silali di atosai di unsim iga ti nangi ti jemaigo uge. ⁵Deqa e are qalem, e na was qalub nangi di minjritqa nangi namoqna nangi qagilsib nungo silali nangi nami koroiyqa mareb qaji di gereiyibqa e bunuqna bosiy oqai. Yim tamo ungasari nangi silali di unsib qalieqab, nangi nungo segi areqalo na silali di ateb unu. E na nangi silali di koroiyqajqa waingosai.

⁶Nangi geregere are qaliye. Tamo a ingi kiñala segi yagwas di a ingi kiñala segi olo oqas. Ariya tamo a ingi koba yagwas di a olo ingi koba oqas. ⁷Deqa nangi kalil segi segi silali atqa are soqnim silali atoqniye. Nangi qudei are gulube na silali ataib. Tamo bei na nangi qudei wainjim deqa silali ataib. Tamo nangi nango segi areqalo dauryosib are bole na silali atoqnqab di kere. Yim Qotei na tamo nangi di tulan qalaqalainjroqnqas. ⁸Qotei a na ingi bole bole nangi keretsim engoqnqa kere. Yim nangi ingi koba ti sqab. Deqa nangi gaigai ingi ingi kere na sosibqa dena wau bole bole yoqniye. ⁹Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib nenjrenyeb unu,

“Tamo nangi saga yago breiyeqnu dego kere tamo bole bole nangi na nango ingi ingi jeioqnsib tamo ingi saiqoji unub qaji nangi olo laja enjreknub.

Nango kumbra bole di bati gaigai sqas.”

¹⁰O was qu, Qotei a na tamo nangi saga yago enjreknqa nangi breiyeqnu. A na tamo nangi bem enjreknqa nangi uyeqnu. Dego kere a na nangi ingi ingi keretsim engoqnimqa nangi ingi ingi kere na sqab. Sosib dena nangi Qotei aqa tamo ungasari nangi aqaryainjroqniye. Yim tamo nangi saga yago breiyeqnab dena ingi koba oqeleqnu dego kere nungo kumbra bole di tulan kobaoqnqas. ¹¹Qotei a na nangi ingi ingi koba engeqnu deqa nangi na kamba ingi ingi di olo oqnsib Kristen tamo ungasari nangi enjroqniye. Gago ban na nangi na nangi silali di enjrib nangi deqa tulan areboleboleinjrim Qotei binjyoqnqab. ¹²Deqa wau nangi yeqnu qaji dena Qotei aqa tamo ungasari nangi aqaryainjrimqa nangi olo ingi qatruquqasai. Deqa nangi olo Qotei tulan binjyoqnsib sqab. ¹³Nangi nangi degsib aqaryainjreknub deqa nungo wau dena nungo kumbra bole kalil boleq atekritqas. Yim nangi unsib qalieqab, nangi Kristus aqa anjam bole singila na ojejunub deqa nangi aqa anjam geregere dauryeqnu. Ingi bole bole nangi na oqnsib nangi ti tamo ungasari kalil nangi ti enjreknub qaji di nangi unoqnsib Qotei aqa ñam soqtoqnqab. ¹⁴Osib qalieqab, Qotei a nangi qare tulan boleiyeqnu. Deqa nangi na nangi tulan qalaqalaingosib nangi qaqotei pailyoqnqab. ¹⁵Qotei a na ingi tulan kobaquja iga egej. Ingi di agi Kristus qujai. Ingi di aqa utru iga

geregere ubtsim marqa keresai. Qotei na ingi di iga egej deqa iga a tulan binjiyoqnqom.

Tamo qudei nanği Pol qa yomu anjam maroqneb.

Deqa a na kamba nanği anjam minjrej

10 ¹Tamo qudei nanği e qa yomuosib endegsib mareqnub, “Pol a iga koba na sosisqa a aqa segi ñam aguq atoqnsiqa laesoqnej. Ariya a sawa isaq di sosisqa a anjam singila na nenğrenyosiq iga qa niriñeqnu.” Tamo qudei nanği e qa degsib yomueqnub. Ariya ningi mati Kristus aqa kumbra qa are qaliye. A aqa segi ñam aguq atoqnsiqa tamo ungasari nanği lawo kumbra osornjroqnej. Deqa ningi ijo anjam endeqa geregere are qaliye. ²Ijo anjam agiende. E ningi qa bqai di e ningi qa bosiy anjam singila na mernğwasai. E laesqai. Ariya e are qalonum, nungo ambleq di tamo qudei nanği iga qa endegsib mareqnub, iga mandam tamo nanğo kumbra dauryosim laqnum. Nanği iga qa degsib mareqnub deqa e ningi qa bosiy tamo nanği di anjam singila na minjrqai. E laesqasai. ³Bole, iga mandam endia sosim waueqnum. Ariya iga mandam tamo nango kumbra na qotosaieqnum. ⁴Qotei a qoto qa ingi ingi egej di mandam qaji ingi ingi sai. Ingi ingi di Qotei aqa singila ti unu. Iga dena qotoqnsim gago jeu tamo nango singila gotranıyeqnum. ⁵Areqalo uge uge ti gisan anjam na ti tamo nanği Qotei qalieqajqa gam getentetnjreqnu deqa iga na olo gotranıyeqnum. Osim iga tamo nango areqalo kalil bulyetnjreqnam nanği Kristus aqa anjam dauryqajqa are qaleqnub. ⁶Deqa iga ningi qa tariñeqnum. Ningi gago anjam kalil dauryekritibqa ariya tamo kalil Qotei aqa anjam gotranıyeqnub qaji nanği di iga na olo nılawotnjrqom.

⁷Ningi laña baban na tamo nango kumbra unsib tenemtaib. Ningi geregere tenemtiye. Tamo bei a endegsi marqas, “E Kristus aqa tamo bole.” Ariya a endegsi poiye, a Kristus aqa tamo qa marqo deqa iga dego Kristus aqa tamo. A degsi poiye. ⁸Tamo Koba Yesus a na iga singila egej deqa iga aqa wau ojeqnum. Di kiyaya? Iga na nungo areqalo Yesus qa singilateqnub qaji di olo singilatetngwajqa deqa. Iga ningi ugeugeingwajqa deqa sai. Deqa e gago wau endeqa areboleboleibim gago ñam yala soqtqai di e deqa jemaibqasai. ⁹Ariya ningi endegsib are qalaib, “Pol a na iga ula egwajqa deqa anjam singila na nenğrenyosiq iga qa qarınıyeqnu.” Ningi degsib are qalaib. ¹⁰Bole, tamo qudei nanği e qa endegsib yomueqnub, “Pol a anjam singila na nenğrenyosiq iga qa qarınıyeqnu. Ariya a iga koba na sosim anjam mergoqnsim iga a unoqnem di a singila saiqoji. Anjam palontqajqa wau di dego a qaliesai bolesai.”

¹¹Tamo qudei nanği e qa degsib yomueqnub. Deqa e na kamba tamo nanği di endegsi minjrqai, “Anjam iga sawa isaq di sosim nenğrenıyeqnum qaji di iga ningi koba na sosim olo dauryeqnum. Osim agi kumbra yeqnum. Ningi deqa geregere are qalsib poingem.”

¹²Tamo qudei nan̄gi diqoqnsib nan̄go segi ñam soqteqñub qaji iga nan̄gi unub dego sai. Gago kumbra ti nan̄go kumbra ti kerekere unub iga degsi marqa keresai. Tamo nan̄gi di nan̄go segi kumbra na nan̄go kumbra laña pegiyeqñub. Osib tamo qudei nan̄go kumbra na dego nan̄go segi kumbra olo pegiyeqñub. Tamo nan̄gi kumbra degyeqñub qaji nan̄gi tulañ powo saiqoji. ¹³Ariya iga tamo bei aqa wau qa gago segi ñam soqtqasai. Wau Qotei na egej qaji di iga olo bunyosim tamo bei aqa wau qa gago segi ñam soqtqasai. Wau Qotei na egej qaji deqa segi gago ñam soqtqom. Wau Qotei na egej qaji agiende. Iga ningi Korin Kristen ningi qa waueqñum. ¹⁴Deqa bati iga Qotei aqa anjam ningi mer̄goqñem bati di iga wau Qotei na egej qaji di bunyosai. Agi iga namoqna ningi qa bosim Kristus aqa anjam bole ningi mer̄goqñem. ¹⁵Wau Qotei na egej qaji di iga bunyosim tamo qudei nan̄go wau qa gago segi ñam soqtosaieqñum. Wau Qotei na egej qaji di segi iga yqajqa siñgilaeqñum. Di kiyaaq? Gago wau dena nungo areqalo Yesus qa siñgilato qaji di siñgilaamqa gago wau nungo ambleq di yoqñem qaji di tulañ kobaqas. ¹⁶Amqa iga sawa isaq gilsim dia dego Yesus aqa anjam mare mare laqñom. Sawa qudei dia tamo qudei nan̄gi nami wauoqñeb qaji iga deq gilqasai. Nan̄go wau qa iga laña areboleboleigim gago segi ñam soqtqasai.

¹⁷Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib nen̄grenyeb unu, “Tamo bei a ñam bei soqtqa marsimqa a Tamo Koba Qotei aqa ñam soqteme.” ¹⁸Iga qalie, tamo bei a aqa segi ñam soqtqas di a Qotei aqa ñamgalaq di ñam saiqoji sqas. Ariya Tamo Koba Qotei na tamo bei aqa ñam soqtetqas di a ñam bole oqas.

Tamo qudei nan̄gi gisañjoqnsib Qotei aqa wau tamo buleqñub

11 ¹Ningi e odbibqa e olo nanari anjam kiñala mer̄ngwai. Ningi e odbqa kereamqa e odbiye. ²Qotei aqa tamo un̄gasari nan̄gi a segi qujai tulañ qalaqalaiyoqnsib aqa sorgomq di sqajqa deqa a tulañ siñgilaeqñu. Dego kere e dego ningi Kristus dauryqajqa tulañ siñgilaeqñum. E segi nami ningi osim Kristus yonam a na ningi elenej. Deqa tamo bei na aqa dun̄ge nami tamo bei wo anjamosai qaji di osim tamo qujai yim a na oqas dego kere mondon̄ e ningi olo osiy Kristus yitqa a na ningi torei oqas. ³Ariya e amal uge Satan qa are qalsim deqa e ningi qa ulaonum. A gisañ ani tamo deqa a nami lv gisañyonaqa a une atej. Une di ningi qa bosim nungo areqalo ugetetngimqa ningi Kristus a segi qujai qalaqalaiyqajqa urataib deqa e ningi qa ulaonum. ⁴E ulaonum. Di kiyaaq? E qalieonum, tamo qudei nan̄gi ningi qa boqnsib gisañjoqnsib Yesus bei qa anjam palontosib mer̄geqñub. Yesus deqa iga nami anjam palontosaioqñem. Tamo nan̄gi di mondor bei qa dego ningi mer̄geqñub. Di gisañ mondor. Mondor deqa iga nami ningi mer̄gosaioqñem. Yesus aqa anjam bole iga nami ningi mer̄goqñem qaji di dego tamo qudei

nangi bulbulyoqnsib olo anjam bei ningi merngeqnum. E qalieonum, nangi anjam di ningi merngeqnaq ningi quoqnsib bole edegoqnsib dauryeqnum. O was qu, ningi degaib.

⁵Ningi are qaleb, “Tamo nangi di Qotei na bole qarijnjrej.” Sai. Ningi quie. Tamo nangi dena e bunbosai. Tamo nangi di ñam ti unub ariya e dego ñam ti unum. ⁶E anjam marqajqa medabu gulubeibeqnu di ungum. E powo qa truquosaieqnum. Agi ijo kumbra kalil e nungo ambleq di yoqnem qaji di ningi unoqnsib dena poinggoqnej, e powo koba ti unum.

⁷Ningi qalie, e Qotei aqa anjam bole ningi merngoqnem di e laja merngoqnem. E awai bei ningi yaingosaioqnem. Ijo kumbra dena e ijo segi ñam aguq atoqnem. Yim nungo ñam olo goge oqwajqa deqa. E kumbra di yoqnem di une e? Sai. ⁸E Kristen tamo ungasari qure bei beiq di unub qaji nangoq dena silali oqnem. Osim dena e nungo ambleq di laja wau yoqnem. Ijo kumbra dena e nango silali bajinobuloqnem. ⁹E nungo ambleq di sosimqa e ingi ingi qa truquoqnsimqa e deqa tamo bei gulube yosaioqnem. Kristen was qudei Masedonia sawaq dena Korin qureq beleñeb qaji nangi na e taqatbosib ingi ingi qa aqaryaiboqneb. E ningi gulube engwajqa tulañ uratoqnem agi bini e degsim unum. ¹⁰Kristus aqa anjam bole ijoq di unu deqa e anjam bole endegsi merngwai, Akaia sawa kalilq dia tamo bei na e ijo kumbra deqa ijo segi ñam soqtqajqa getentbqa keresai. ¹¹E kiyaga ijo segi ñam soqteqnum? E ningi qalaqalaingosaieqnum deqa kio e ijo segi ñam soqteqnum? Deqa sai. Qotei a qalieq, e ningi tulañ qalaqalaingeqnum.

¹²Ariya tamo qudei nangi nango segi ñam soqtqajqa gam ñameqnum. Yim nangi tamo kalil nango ñamgalaq di iga bul sqajqa deqa. Ariya e na olo nango gam di getentetnjqajqa waueqnum. E degyoqnsiy sqai. ¹³Tamo nangi di Qotei na qarijnjrosai. Nangi wau tamo bolesai. Nangi gisañoqnsib nango segi kumbra bulyoqnsib tamo bole buleqnum. Yim tamo ungasari nangi unsib marqab, “Nangi Kristus aqa wau tamo bole.” ¹⁴O was qu, ningi nango kumbra di unsib ningi deqa tulañ prugaib. Iga qalie, Satan a dego gisañoqnsiqa aqa kumbra bulyoqnsiqa Qotei aqa lañ angro bole rian ti unub qaji nangi buleqnu. ¹⁵A kumbra degyeqnu deqa aqa wau tamo nangi dego nango kumbra bulyoqnsib tamo nangi kumbra bole dauryoqnsib waueqnum qaji nangi buleqnum. Iga deqa tulañ prugwasai. Mondonj Qotei na tamo nangi di nango kumbra deqa kambatnjrsim awai ugedamu enjrqas.

Pol a Qotei aqa wau ojsiq deqa a gulube gargekoba itoqnej

¹⁶E nami maronum, e nanari anjam kiñala merngwai. Ariya merngit ningi qusib e nanari tamo edegaib. Ningi e nanari tamo edegwab di kere. Ariya ningi e odbibqa e ijo segi ñam olo yala soqtqai. ¹⁷E Tamo Koba Yesus aqa areqalo dauryosim anjam endi marosai. E nanari tamo

bulosim deqa e anjam endi maroqnsim ijo segi ñam soqteqnum. ¹⁸Tamo gargekoba nan̄gi mandam endeqa kumbra dauryoqnsib nan̄go segi ñam soqteqnum. Deqa e dego kumbra di dauryosiy ijo segi ñam yala soqtqai.

¹⁹Nin̄gi segi qa mareqnum, “Iga powo koba ti unum.” Maroqnsib deqa nin̄gi nanari tamo nan̄gi odnjreqnabqa nan̄gi nanari anjam nin̄gi mern̄geqnum. ²⁰Nun̄go kumbra agiende. Tamo bei na nin̄gi ojsim wau koba engimqa kio nun̄go in̄gi in̄gi saitimqa kio nun̄go in̄gi in̄gi gisañ na yaingimqa kio aqa segi ñam soqtimqa kio nun̄go ula pon̄yimqa kio nin̄gi a odyibqa aqa segi areqalo dauryoqnsim degyoqn̄qas. ²¹O was qu, iga singila saiqoji unum deqa kumbra nan̄gi nin̄gi enḡeqnum qaji di iga nin̄gi enḡwa keresai. E gago une deqa nin̄gi mern̄gonum deqa e jemaibqo.

Ariya tamo qudei nan̄gi nan̄go segi kumbra ubtsib marqajqa singilaeqnum deqa e kamba dego ijo segi kumbra ubtsiy marqai. O was qu, e nanari tamo bulosim deqa anjam mareqnum. ²²Tamo nan̄gi di mareqnum, “Iga Hibru tamo.” Ariya e dego Hibru tamo. Nan̄gi mareqnum, “Iga Israel tamo.” E dego Israel tamo. Nan̄gi mareqnum, “Iga Abraham aqa leñ.” E dego Abraham aqa leñ. ²³Nan̄gi mareqnum, “Iga Kristus aqa wau tamo.” Ariya e nanari tamo bulosiy anjam endegsi marqai. E dego Kristus aqa wau tamo. Agi e na tamo nan̄gi di tulañ bun̄jrsimqa ñes na ti jaqatin̄ na ti Kristus aqa wau ojeqnum. Bati gargekoba jeu tamo nan̄gi na e tonto talq di waiboqneb. Osib e lubogargekobatoqneb. Gulube dena e na tamo nan̄gi di tulañ bun̄jroqnum. Bati gargekoba e moiqa jojomem. ²⁴Bati 5-pela Juda tamo nan̄gi na e kumbain̄bo 39 toqneb. ²⁵Bati qalub nan̄gi bu toqon̄ na e luboqneb. Bati qujai nan̄gi na e moiobqa marsib meniñ na luboqneb. Bati qalub e qobun̄ na gileqnam qobun̄ a padalej. Qobun̄ padalonaq qolo ti qanam ti e yuwalq di otosi laqnum. ²⁶Bati gargekoba e sawa isaq singa na walweloqnum. Ya koba doqnsiqa e ya na padaltbqa jojomonej. E gamq di walweleqnamqa bajin̄ tamo nan̄gi gam getentoqnsibqa e lubqa laqneb. Juda tamo nan̄gi ti sawa bei bei qaji tamo nan̄gi ti dego e lubqa laqneb. Qure qureq dia, wadau sawaq dia, yuwalq dia dego e padalqa jojomonej. Gisañ Kristen nan̄gi na dego e ugeugeibqa laqneb. ²⁷E ñes na ti jaqatin̄ na ti waukobaoqnum. Qolo gargekoba e waukobaoqnsim ñeiosaoqnum. E mam ti laqnum. E ya qarboqnej. Bati gargekoba e in̄gi saiqoji soqnum. Bati gargekoba e yorbeqnaqa e ijo jejamu kabutqajqa gara saiqoji soqnum. ²⁸Ariya bini gulube qudei dego e qa branteqnum. Gulube kobaquja bei agiende. E bati gaigai Kristen was qu qure qure kalilq di unub qaji nan̄gi qa are koba qaleqnum. Nan̄gi bole unub kio sai kio deqa e nan̄gi qa tulañ are koba qaleqnum. ²⁹Deqa Kristen was bei aqa singila saiamqa e was deqa are koba qalsiy e segi dego singila saibqas. In̄gi bei na Kristen was bei a uneq waiyimqa e was deqa are koba qalsiy are ugeibqas.

³⁰E gam bei saibqas di e ijo segi ñam soqtqai. Ariya gulube kalil e qa beqnum qaji dena nin̄gi osorn̄geqnu, e singila saiqoji. E deqa marqai. Osiy

ijo ñam soqtqai. E ingi bei qa ijo ñam soqtqasai. ³¹Tamo Koba Yesus aqa Abu Qotei a qalie, e anjam bole maronum. E gisañosai. Deqa iga bati gaigai aqa ñam soqtoqnqom. ³²Damaskus qureq dia Mandor Koba Aretas a na qure taqato qaji tamo koba a minjnaqa a na qoto tamo qudei nanği qarinqrjnaqa nanği na qure aqa siranme kalil taqatoqneb. Di kiyaqa? E ulanqa laqnitqa nanği na e ojsib tonto talq di waibqajqa deqa. ³³Ariya Kristen was qudei nanği na e aqaryaibosib gumbaqa di jigsib qure aqa jeñ gogetosib sil na gumba tontosib jeñ aqa siranme kiñalaq dena e ura uratbonab jeñ oqeq aiem. Kumbra dena e qure taqato qaji tamo koba aqa banq dena ulanem.

Qotei na ñeibilqei ti uli anjam ti Pol osoryej

12 ¹Ariya e gam bei saibqo deqa e olo ijo ñam soqtqai. Bole, e ijo ñam soqtqai kumbra dena iga aqaryaigwa keresai. Di unğum. Nami Tamo Koba Qotei na ñeibilqei ti uli anjam ti e osorbej deqa ningi saingit quye. Dena e ijo ñam soqtqai. ²Ñeibilqei agiende. Nami wausau 14 koboej endi Qotei na Kristus aqa tamo bei osi oqsiqu torei lan qureq oqej. Lan qure di tulan goqe koba. Tamo oqej qaji di e qalie. Tamo di agi e segi. A jejamu korbi oqej kio aqa jejamu uratosiq oqej kio di e qaliesai. Qotei a segi qalie. ³⁻⁴E qalieonum, Qotei na tamo di osi oqsiqu lan qureq oqej. A jejamu korbi oqej kio aqa jejamu uratosiq oqej kio di e qaliesai. Qotei a segi qalie. A lan qureq oqsiqu dia anjam bei quej. Anjam di aqa damu tamo bei na ubtsim marqa keresai. Anjam di marqajqa getento koba. ⁵E tamo di aqa ñam soqtqai. Ariya e ijo segi ñam soqtqasai. E singila saiqoji unum deqa segi marsiy ijo ñam soqtqai.

⁶Bole, e ijo segi ñam soqtqai di e nanari tamo sqasai. Di kiyaqa? E anjam bole segi marqai. Ariya e ijo segi ñam soqtqa uratonum. Di kiyaqa? Tamo nanği ijo areqalo dauryosib ijo ñam lan soqtetbo uge. Ariya nanği ijo kumbra unoqnsib anjam e palonteqnum qaji di quoqnsib dena ijo ñam soqtetbqab di kere.

Qotei na gulube tulan uge sil luwit bul qarinqyonaq Pol aqa jejamuq aiej

⁷Qotei na kumbra tulan boledamu e osorbej. Ariya e kumbra di unsiy deqa ijo segi ñam soqtosiy diqosiy laaim deqa Qotei na gulube tulan uge sil luwit bul qarinqyonaq ijo jejamuq bej. Gulube di Satan na ojsiqu dena e ugeugeibequ. ⁸Deqa e endegsi singila na Qotei pailyoqalubtem, “O Abu, ni na gulube di olo taqal atetbime.” ⁹Onaqa Qotei a saidosiq endegsi merbej, “E ni qa are boleiboqnimqa ni singilatmoqnqai dena ni keretmqas. Di kiyaqa? Ni singila saiqoji unum deqa ijo singila ni qa brantoqnsim ni singilatmoqnqas.” Qotei na e degsi merbej. Deqa e singila saiqoji unum deqa areboleboleiboqnqas. Yim Kristus aqa singila ijoq di sqas. ¹⁰Deqa e Kristus aqa ñam qa singila saiqoji sqai kio tamo

qudei nangi na e misilinqboqnqab kio e gulube oqnqai kio jeu tamo nangi na e ugeugeiboqnqab kio e waukobaoqnqai kio di ungum. E deqa areboleboleibqas. Di kiyaga? E singila saiqoji sqai bati di e Kristus aqa singila ti sqai.

**Pol a Korin nango areqalo Yesus qa singilateb
qaji di olo singilatetnjqajqa deqa marej**

¹¹ Anjam e mareqnum endi nanari anjam. Di nungo une. Agi ningi na ijo areqalo tigeltetbeqnum deqa e nanari anjam endi mareqnum. Ningi ijo kumbra bole qa marqa kere. Ariya ningi marqa urateqnum. Deqa e segi ijo kumbra bole qa mareqnum. Bole, e tamo bolesai. Ariya ningi na olo tamo qudei nango nam soqtoqnsib mareqnum, “Tamo nangi di Qotei aqa wau tamo bolequja.” Ariya tamo nangi dena e bunbosai. ¹² Agi e nungo ambleq di sosimqa e manwa gargekoba babteqnam dena ningi qalieeb, Qotei na e qarinbej. Agi e singila na tigeloqnsim gulube qoboieeqnam dena manwa ti wau singila ti gargekoba nungo ambleq di brantoqnej. Kumbra dena ningi osorngej, e Qotei aqa wau tamo bole. ¹³ Kumbra e qure qureq dia Kristen tamo ungasari nango ambleq di yeqnum qaji di e nungo ambleq di dego yoqnem. Ariya kumbra qujai e nungo ambleq di yosai qaji agiende. E ningi gulube engwa uratosim deqa e ningi silali ingi ingi qa merngosaiqnem. Di e une yoqnem e? Sai. Ariya e une yoqnem bole edegosis ijo une di olo kobotetbiye.

¹⁴ E nami ningi qa boaiyelttem. Ariya bini e olo ningi qa bqajqa are qaleqnum. E ningi qa bqai di e ningi gulube engwasai. E nungo ingi ingi oqajqa are qalqasai. E ningi segi oqajqa are qalqai. Ningi qalie, angro nangi na nango ai abu nangi qa silali koroiyosaiqnum. Ai abu nangi na nango angro nangi qa silali koroieqnum. ¹⁵ E na ijo ingi ingi kalil ti ijo jejamu dego ningi torei engwajqa areboleboleibqo. E ningi tulan qalaqalaingeqnum. Ariya kiyaga ningi kamba olo e kiñala segi qalaqalaibeqnum?

¹⁶ Ariya ningi qudei ijo kumbra qa endegsib mareqnum, “Bole, Pol a gago ingi ingi boleq na yaigosaiqnej. Ariya a na iga walawalaigoqnsiq gago ingi ingi gisan na yaigoqnej.” ¹⁷ O was qu, e nami Kristen was qudei nangi qarinnjnam ningi qa gileb. Nango ban na e na ningi gisangem kio nungo ingi ingi lanja yaingem kio? Sai. ¹⁸ E na Taitus minjnam a ningi qa gilej. E Kristen was bei di dego qarinyonam a Taitus dauryosiq ombla na gileb. Gilsib Taitus a ningi gisangosiq nungo ingi ingi qudei bajinej e? Sai. Aqo Taitus wo areqalo qujai ti sosim gam qujai dauryosim kumbra bole segi yoqnem.

¹⁹ Ningi gago anjam kalil endi sisiosib iga qa endegsib are qalaib, “Nangi anjam nengrenyeqnum di nango segi jejamu une saiqoji qa marsib deqa nengrenyeqnum.” Di sai. Iga Kristus aqa tamo deqa iga Qotei aqa

ɲamgalaq di anjam endi nengrenyeqnum. O ijo was bole, anjam kalil iga nengrenyeqnum qaji endi ɲiŋgi siŋgilatɲgwajqa deqa nengrenyeqnum. ²⁰Di kiyaaqa? E ɲiŋgi qa ulaeqnum. E ɲiŋgi qa bosiy nungo kumbra unsib e ɲiŋgi qa areboleboleibqas kio sai kio? ɲiŋgi dego ijo kumbra unsib ɲiŋgi e qa areboleboleiŋgwas kio sai kio? E deqa ulaeqnum. E ɲiŋgi qa bosiy nungo kumbra endegsi unqai kio? ɲiŋgi anjam na qoteqnu. ɲiŋgi nungo was ɲaŋgi qa are ugeiŋgeqnu. ɲiŋgi minjiŋ oqeqnu. ɲiŋgi pupoeqnu. ɲiŋgi nungo was qudei ɲaŋgi misiliŋɲreqnu. ɲiŋgi yomueqnu. ɲiŋgi diqeqnu. ɲiŋgi Qotei aqa wau ugeugeiyeqnu. E degsi unqai kio? ²¹E olo ɲiŋgi qa bosiy nungo ambleq di tamo gargekoba nami une yoqneb qaji ɲaŋgi are bulyosaiunub degsi unqai kio? Degsi unqai di ijo Qotei a nungo ɲamgalaq di e jemai ebqas. Tamo ɲaŋgi di ɲaŋgo une nami yoqneb qaji agiende. ɲaŋgi kumbra uge jiga ti yoqneb. ɲaŋgi sambala kumbra yoqneb. ɲaŋgi kumbra uge yqajqa are prugnɲroqnej. E ɲiŋgi qa bosiy tamo ɲaŋgi di ɲaŋgo une olo qoreiyosai degsi unqai di e ɲaŋgi qa are gulubeibqas. E deqa ulaeqnum.

Pol a olo Korin ɲaŋgi qa bqajqa are qaleqnu

13 ¹E nami ɲiŋgi qa boaiyeltem. Ariya bini e olo ɲiŋgi qa bqajqa are qaleqnum. Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib nengrenyeb unu, “Tamo bei a une atimqa tamo aiyel kio tamo qalub kio ɲaŋgi aqa une unsib marqab di iga aqa anjam gereiyqom.” ²E nami ɲiŋgi qa bosim ɲiŋgi uratɲgsim bati bei e olo ɲiŋgi qa bosim tamo une atoqneb qaji ɲaŋgi di ɲiriŋ anjam minjrem. Ariya bini e sawa isaq endi sosiy tamo une atoqneb qaji ɲaŋgi ti ɲiŋgi kalil ti anjam endegsi mernɲgwai, “E bunuqna ɲiŋgi qa olo bosiy tamo une atoqneb qaji ɲaŋgi di ɲaŋgo une tingitetɲrsiy ɲolawotɲrqai.” ³Kristus a ijo medabuq na anjam mareqnu kio sai kio di ɲiŋgi qalieqajqa deqa e ɲiŋgi qa olo bosiy tamo ɲaŋgi di ɲaŋgo une tingitetɲrqai. Yim ɲiŋgi ijo kumbra di unsib bole qalieqab. ɲiŋgi quie. Kristus a siŋgila koba ti unu deqa a lawo na nungo kumbra tingitetɲgwasai. A na ɲiŋgi aqa siŋgila osorɲgim unqab. ⁴Bole, Kristus a ɲamburbasq di gaiɲesoqnej bati deqa a siŋgila saiqoji soqnej. Ariya bini a olo Qotei aqa siŋgila na ɲambile unu. Iga Kristus beteryejunum deqa iga dego siŋgila saiqoji unum. Ariya iga Qotei aqa siŋgila na olo Kristus ombla ɲambile sqom. Iga ɲiŋgi qa bosim siŋgila di ɲiŋgi osorɲgwom.

⁵ɲiŋgi Kristus qa nungo areqalo bole siŋgilateqnu kio sai kio deqa are qalsib nungo segi kumbra tenemtoqniye. ɲiŋgi qaliesai kio, Yesus Kristus a nungo are miligiq di unu? A ɲiŋgi koba na sqasai di ɲiŋgi a qa nungo areqalo siŋgilaboletosai deqa. ⁶Ariya iga Kristus aqa wau bole yeqnum. ɲiŋgi degsib qalieqajqa deqa e are qaleqnum. ⁷O was qu, ɲiŋgi kumbra uge yoqnaib deqa iga ɲiŋgi qa Qotei pailyeqnum. ɲiŋgi iga nugsib iga Kristus aqa wau tamo bole degsib are qalqajqa iga deqa

pailiyosai. Ningi iga gisanj wau tamo degsib are qalqab di ungum. Gago areqalo qujai agiende. Ningi kumbra bole tiŋtiŋ yoqnqajqa deqa iga Qotei pailyeqnum. ⁸Ningi qalie, iga Qotei aqa anjam ugetqa keresai. Iga Qotei aqa anjam singilatqa waueqnum. ⁹Deqa iga singila saiqoji soqnim ningi singila ti sqab di iga areboleboleigwas. Iga gaigai ningi qa endegsi Qotei pailyeqnum, “O Abu, ni na Korin Kristen nangi singilatnrimqa nangi torei singila na sqab.” ¹⁰Tamo Koba Qotei a na e singila ebej deqa e aqa wau taqateqnum. E isaq endi sosim anjam nengrenyonum. Di kiyaaqa? E ningi qa bosiy e nungo kumbra tingitetngwa osiy e anjam singila na merngwasai. Tamo Koba Qotei na e ningi singilatngwajqa deqa wau ebej. E ningi ugetngwajqa deqa wau ebosai.

Pol a anjam getentosiq nangi kaiyeinjrej

¹¹Ariya was qu, e ijo anjam getentqai. Ningi kalil kaiye. Ningi torei Kristen tamo ungasari boledamu sqajqa singilaoqniye. Ningi ijo anjam quoqsib dauryoqniye. Ningi kalil areqalo qujaitosib soqniye. Yim Qotei a ningi ti sqas. Agi a na ningi tulan qalaqalaingoqnsiq lawo kumbra engeqnu.

¹²Ariya ningi na nungo Kristen was kalil nangi segi segi kundoqnjriye. Kumbra di agi Qotei aqa tamo ungasari nangi yeqnub. Qotei aqa tamo ungasari kalil qure endia unub qaji nangi na kamba dego ningi kaiyeingonub.

¹³⁻¹⁴Tamo Koba Yesus Kristus a ningi qa are boleyeme. Qotei a na ningi qalaqalaingoqneme. Qotei aqa Mondor Bole a na ningi kalil aqaryaingimqa ningi koba na are qujaitosib gegerere soqniye.